EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 14.12.2020
COM(2020) 799 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Rapport om eksporttilladelse i 2019 i henhold til forordningen om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

1. Indledning

Formålet med forordning (EU) 2019/125 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf[1] ("forordningen") er at forhindre henrettelse, tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf i lande uden for EU. I forordningen skelnes der mellem varer, som:

- i sagens natur indebærer misbrug og slet ikke bør handles overhovedet (bilag II) eller
- kan have lovlige anvendelsesformål som f.eks. retshåndhævelsesudstyr (bilag III) eller varer til terapeutisk brug (bilag IV).

Handel med sådanne varer er underlagt visse restriktioner.

I henhold til forordningens artikel 26, stk. 3, skal medlemsstaterne udarbejde en årlig aktivitetsrapport. Rapporten skal indeholde oplysninger om antallet af modtagne ansøgninger, om de af disse ansøgninger berørte varer og lande, og om de afgørelser, de har truffet om disse ansøgninger. I henhold til artikel 26, stk. 4, skal Kommissionen udarbejde en årlig rapport sammensat af de årlige aktivitetsrapporter, der offentliggøres af medlemsstaterne. Den skal gøre rapporten offentligt tilgængelig.

Denne rapport fra Kommissionen indeholder oplysninger om medlemsstaternes godkendelsesaktiviteter vedrørende eksport af varer[2], der kan anvendes til tortur eller henrettelse, i 2019.

Alle medlemsstater har rapporteret om antallet af udstedte eksporttilladelser og afslag i henhold til artikel 11, stk. 1, og artikel 16, stk. 1, og om de pågældende varer og bestemmelseslande. I de fleste tilfælde har de kompetente myndigheder i medlemsstaterne også rapporteret antallet eller mængderne af varer, der er blevet godkendt til eksport, og hvilken kategori af slutbruger varerne er leveret til.

Tilladelser efter forordning (EU) 2019/125

I artikel 11, stk. 1, og artikel 16, stk. 1, i forordning (EU) 2019/125 kræves der en tilladelse til eksport[3]af varer, der er opført i bilag III (artikel 11, stk. 1) og bilag IV (artikel 16, stk. 1).

Bilag III indeholder en liste over visse varer, der kan anvendes til tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Varerne i bilag III henhører under følgende overskrifter: varer

1 EUT L 30 af 31.1.2019, s. 1.

2 Denne rapport indeholder ikke oplysninger om eksportørers anvendelse af den generelle EU-eksporttilladelse for eksport af varer, der er opført i bilag IV (bilag V til forordning (EU) 2019/125).

3 I artikel 2, litra d), i forordning (EU) 2019/125 defineres "eksport" som "udførsel af varer fra Unionens toldområde, herunder udførsel af varer, der kræver en toldangivelse, og udførsel af varer efter oplagring i en frizone i den i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 anvendte betydning".

konstrueret til at indskrænke menneskers frihed, våben og anordninger konstrueret med henblik på bekæmpelse af optøjer eller selvforsvar samt våben og udstyr til bekæmpelse af optøjer eller til selvforsvar ved spredning af kemiske midler, der forårsager lammelse eller irritation, og beslægtede stoffer.

Bilag IV indeholder en liste over kemikalier, der kan anvendes i dødssprøjter.

Medmindre den generelle EU-eksporttilladelse i bilag V anvendes til eksport af varer, der er opført i bilag IV, skal eksporttilladelsen indhentes hos de kompetente myndigheder i den berørte medlemsstat, jf. listen i bilag I til forordningen.

Eksport til bestemmelsessteder, der er opført i den generelle EU-eksporttilladelse, kan normalt finde sted, uden at der skal indhentes en individuel eller global tilladelse fra en medlemsstat. Tilgangen har hidtil været at medtage et ikke-EU-land i bilag V, hvis det pågældende land har ratificeret en relevant international aftale med en forpligtelse til at afskaffe dødsstraf for alle forbrydelser. For lande, der ikke er medlemmer af Europarådet, betyder det, at det pågældende land skal have ratificeret den anden valgfrie protokol til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder (ICCPR) uden forbehold.

Er der imidlertid begrundet mistanke om eksportørens evne til at overholde betingelserne for tilladelsen eller eksportkontrollovgivningen, kan den kompetente myndighed forbyde eksportøren at anvende den generelle EU-eksporttilladelse.

I henhold til artikel 20, stk. 2, i forordning (EU) 2019/125 kan en eksporttilladelse, der udstedes af en medlemsstat, være en individuel tilladelse (tilladelse med henblik på eksport til en slutbruger eller modtager i et ikke-EU-land) eller en global tilladelse (tilladelse med henblik på eksport til en eller flere bestemte slutbrugere eller distributører i et eller flere bestemte ikke-EU-lande)[4].

Forordningens artikel 3, 4 og 5 forbyder eksport, import og transit af varer, der er opført i bilag II. De kompetente myndigheder kan indrømme en undtagelse fra forbuddet, men kun hvis det kan godtgøres, at de pågældende varer udelukkende vil blive anvendt til offentlig udstilling på et museum (enten i et ikke-EU-land eller i overensstemmelse med artikel 4 i en medlemsstat) på grund af deres historiske betydning.

2. Udstedte tilladelser og afslag

4 Artikel 2, litra p), indeholder en fuldstændig definition af "individuel tilladelse". Artikel 2, litra q), indeholder en fuldstændig definition af "global tilladelse".

I 2019 beløb det samlede antal rapporterede tilladelser sig til 285, idet 11 medlemsstater rapporterede, at de havde udstedt tilladelser. De resterende medlemsstater meddelte Kommissionen, at de ikke havde modtaget nogen ansøgninger om tilladelser i henhold til forordningen.

Da definitionen af en individuel tilladelse og en global tilladelse i forordningens artikel 2 ikke indeholder en kvantitativ komponent, giver en angivelse af antallet af udstedte tilladelser ikke nogen oplysning om det antal eller den mængde af varer, der er omfattet af disse tilladelser. I de oplysninger, medlemsstaterne giver Kommissionen, sondres der normalt heller ikke mellem individuelle tilladelser og globale tilladelser.

I henhold til forordningen skal de kompetente myndigheder kontrollere, om der i en eksporttilladelse er noget, som tyder på, at de pågældende varer, hvis de eksporteres, kan anvendes til tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (bilag III) eller til henrettelse (bilag IV). Derfor er det i forordningens artikel 20, stk. 8, fastsat, at de kompetente myndigheder skal "modtage fuldstændige oplysninger, navnlig om slutbrugeren, bestemmelseslandet og varernes slutanvendelse".

I 2019 blev der rapporteret om afslag på seks ansøgninger([5]) om eksporttilladelse. De rapporterede tilfælde af afslag i 2019 vedrørte visse påtænkte transaktioner med kunder i Bosnien-Hercegovina, Kina, Indien, Israel, Nigeria og Niger. De ikketilladte transaktioner omfattede primært varer, der er opført i bilag III under kode 3.1([6]). Den påtænkte eksport til Nigeria vedrørte varer, der er opført i bilag III under kode 3.6([7]). Den påtænkte eksport til Indien vedrørte varer, der er opført i bilag IV (*thiopental*).

Forordningens artikel 3, 4 og 5 forbyder henholdsvis eksport, import og transit af varer, der er opført i bilag II. Forordningen giver de kompetente nationale myndigheder mulighed for at indrømme en undtagelse fra forbuddet, men kun hvis det kan godtgøres, at de pågældende varer udelukkende vil blive anvendt til offentlig udstilling på et museum (enten i et ikke-EU-land eller i overensstemmelse med artikel 4 i en medlemsstat) på grund af deres historiske betydning. De kompetente myndigheder rapporterede, at de ikke havde indrømmet sådanne undtagelser i 2019.

Bilag 1 til denne rapport indeholder oplysninger om antallet af eksporttilladelser, der blev udstedt af de kompetente nationale myndigheder i 2019, fordelt efter varekategori (bilag III og bilag IV). Eksport på grundlag af den generelle EU-eksporttilladelse (bilag V til forordning (EU) 2019/125) indgår ikke i oplysningerne om antallet af udstedte eksporttilladelser.

Bilag 2 indeholder oplysninger om antallet af godkendte ansøgninger og afslag på ansøgninger i perioden 2017-2019.

5 Antallet af "afslag" for 2019 adskiller sig fra antallet i revisionsrapporten (COM(2020) 343), da der tages hensyn til data, som ikke forelå på tidspunktet for færdiggørelsen af rapporten.
6 Varer opført i bilag III under kode 3.1: bærbare våben og udstyr til indgivelse eller spredning af en dosis af et kemisk stof, som forårsager lammelse eller irritation.
7 Varer opført i bilag III under kode 3.6: fast eller monterbart udstyr til spredning af kemiske midler, der forårsager lammelse eller irritation, som dækker et stort område.

Bilag 3 indeholder oplysninger om de vigtigste rapporterede bestemmelsessteder for tilladt eksport.

Bilag 4 og 5 indeholder en oversigt over de varer, for hvilke der er tilladt eksport, samt bestemmelsesstederne og den rapporterede slutanvendelse for samme varer.

3. Slutbrugerne

De oplysninger, som Kommissionen har modtaget, gør det muligt at skelne mellem slutanvendelse inden for retshåndhævelse, videnskab og sundhedspleje (på hospitaler og til veterinær brug) og sikkerheds- og handelsvirksomheders slutanvendelse.

I bilag 6 opsummeres de oplysninger, Kommissionen har modtaget om den rapporterede slutanvendelse for tilladt eksport i 2019.